

Ziņojums: Skolotāju algas Latvijā zemākās OECD

Skolotāju algas Latvijā ir zemākās OECD valstu vidū, taču vienlaikus skolotāji Latvijā saņem par aptuveni 20% lietāku algu nekā citi iedzīvotāji ar līdzīgas pakāpes izglītību.

Tā liecina jaunākais starptautiskais ziņojums par izglītību "Education at a Glance".

Ziņojumā skaidrots, ka absolūtajos skaitļos vidējās Latvijas skolotāju (no pirmsskolas līdz vidusskolai) algas gadā ir zemākās starp visām OECD dalībvalstīm un partnervalstīm. OECD pētnieki aprēķinājuši, ka vidējās izglītības skolotāja vidējā alga gadā ir 18 400 dolāri (aptuveni 15 373 eiro), kas ir apmēram 2,5 reizes mazāk nekā OECD valstīs vidēji (33 000 dolāri jeb aptuveni 27 572 eiro).

Vienlaikus OECD pētnieki uzsvēra, ka, salīdzinot ar tādu pašu izglītības pakāpi ieguvušo iedzīvotāju algām valstī, skolotāji Latvijā ir daudz labāk apmaksāti. Kamēr citās valstīs un ekonomikās, par kurām ir pieejami dati, sākumskolās un vidējās izglītības pirmā un otrā posma skolotāji saņem mazāku atalgojumu, nekā citi iedzīvotāji ar līdzīgas pakāpes izglītību, Latvijā skolotāji saņem par 20% vairāk.

Ziņojumā uzsvērts, ka relatīvi augstās algas ir viens no svarīgākajiem faktoriem, lai piesaistītu un paturētu skolās augsti kvalificētus skolotājus.

Tāpat uzsvērts, ka skolēnu skaits klasē Latvijā ir mazāks par vidējo OECD gan sākumskolā - 16 skolēni klasē salīdzinājumā ar OECD vidēji 21, gan vidējās izglītības pirmajā posmā jeb pamatizglītības otrajā posmā - 15 skolēni salīdzinājumā ar OECD vidēji 23.

Šīs salīdzinoši mazās klases palielina izglītības izmaksas, jo prasa algot vairāk skolotāju uz noteiktu skaitu skolēnu. Tomēr Latvija vismaz daļēji to kompensē, nosakot skolēniem mazāku mācību stundu slodzi, teikts ziņojumā.

Ar 169 dienām sākumskolā un 173 dienām pamatizglītības otrajā posmā Latvijai ir viens no īsākajiem mācību gadiem obligātajā izglītībā starp visām OECD valstīm, kā arī mazākais obligāto mācību stundu kopējais skaits skolēniem starp visām OECD dalībvalstīm, noskaidroja OECD pētnieki.

Taču, neskatoties uz mazāku mācību stundu slodzi skolēniem, skolotāju no sākumskolas līdz vidusskolai kopējais oficiāli noteiktais darba laiks Latvijā ir krietni virs vidējā OECD valstu rādītāja, informē aģentūra LETA. Taču mazāk par pusi no šī laika - 735 stundas gadā, skolotājiem ir jāatrodas skolā, un tas ir zemākais skolā veicamais darba laika apjoms no visām OECD valstīm. Pamatizglītības posma skolotāji Latvijā mācīšanai klasē velta mazāk astronomisko stundu, nekā vidēji OECD valstīs.

OECD eksperti ziņojumā norādīja, ka tas nozīmē, ka skolotāji var atvēlēt nozīmīgu darba laika daļu ļoti svarīgām aktivitātēm, kas neietver mācīšanu klasē, piemēram, skolēnu rakstu darbu vērtēšanai, sagatavošanos stundām, sanāksmēm ar citiem skolotājiem un papildu darbam ar talantīgiem bērniem un tiem, kuriem nepieciešams lielāks atbalsts.

Ziņojumā uzsvērts, ka visi nosauktie faktori - mācību stundu slodze, mācīšanas laiks klasē, skolēnu skaits klasē un skolotāju algas - ietekmē skolotāju piedāvājumu un pieprasījumu valstī. Veidot labvēlīgus nosacījumus, lai piesaistītu skolotāja profesijai labākos kandidātus, var izrādīties īpaši svarīgi tādās valstīs kā Latvija, kas sastopas ar skolotāju darbaspēka novecošanos, piekodināts ziņojumā.

Gan pamatizglītības otrajā posmā, gan vidējā izglītībā skolotāju vidējais vecums Latvijā ir 48 gadi, kas ir trešais augstākais visās OECD dalībvalstīs un partnervalstīs. Apmēram 50% šajās izglītības pakāpēs strādājošo skolotāju ir 50 gadus veci un vecāki, kas ir ievērojami vairāk nekā OECD vidēji - 36% vidējās izglītības pirmajā posmā un 40% vidējās izglītības otrajā posmā.